

LEIGH BARDUGO

CROOKED
KINGDOM

LĪ BARDUGO

VĀRNU SEŠINIEKS

BLĒŽU KARALVALSTS



IZDEVNIECĪBA
PROMETEJS

UDK 821.111(73)-31

Ba 617

Izdevniecība *Prometejs*

Leigh Bardugo

CROOKED KINGDOM

Copyright © 2016 by Leigh Bardugo

The moral right of the author has been asserted.

All rights reserved.

Translation copyright © 2016

Map copyright © Keith Thompson 2016

Šis ir daiļliteratūras darbs. Visas personas, organizācijas un notikumi, kas aprakstīti šai romānā, ir autora iztēles auglis.

Visas šī darba tiesības ir aizsargātas. Izdevumu reproducēt, kopēt vai citādi pavairot un izplatīt ir aizliegts bez apgāda rakstiskas atļaujas.

Izdevniecība *Prometejs*

SIA *Prometejs AB* Tilta ielā 20

www.prometejs.lv

No angļu valodas tulkojusi *Santa Linkuma*

Redaktore *Līga Ciematniece*

Mākslinieks *Artūrs Bērziņš*

© Izdevums latviešu valodā, izdevniecība *Prometejs*

ISBN 978-9934-553-13-4

Grāmata iespiesta SIA *Jelgavas tipogrāfija*

Hollijai un Sārai, kuras palīdzēja man būvēt;
Noam, kurš pārliecinājās, ka sienas nesagrūs;
Džo, kura palīdzēja noturēties arī man.

KLEJOJOŠĀ
SALA

LEFLĪNA

JOLKAS SALA

VOLKU SALA

KAULU CEĻŠ

NOVIZEMA

VEDLA

REBA OSTA

ĪMSA OSTA

ŠRIFTPORTA

ĪMSA ZODS

KOFTONA

DIENVIDU KOLONIJAS

PATIESĀ
JŪRA

KETERDAMA

BĒLENTA

KERČA

ZEMES
TILTS

Ilustrāciju autors – Kīts Tomsons





Impērijas sala

Sestā osta

Saldumu rīfs

Komēdijas sala

Noliktavu rajons

Vāks

Piektā osta

Austrumu Stīpa

Rietumu Stīpa

Muca

Morgs

- | | | | |
|---|--------------------------|---|----------------------|
|  | Plūdmaiņu padomes tornis |  | Ellesvārti |
|  | Kalve |  | Smaragda pils |
|  | Baltā roze |  | Zvērnica |
|  | Gēdmedtilts |  | Vārnu klubs |
|  | Kēļu princis |  | Melnā šķidrauta sala |
|  | Līšte |  | Van Eka savrupnams |
|  | Smīta nams |  | Birža |
|  | Zentstils |  | Geldrennera viesnīca |
| | |  | Grāmatu krātuve |



Jaunais cietoksnis

Stādhalles

Ceturrtā osta

Trešā osta

Šu vēstniecība

Zemiāņu vēstniecība

Austrumu Stipa

Ravkāņu vēstniecība

Kēļu vēstniecība

Valdības rajons

Hānrāta līcis

Ejerdiešu vēstniecība

Otrā osta



Bartera baznīca

Pirmā osta

Geldina rajons

Geldkanāls

Finanšu rajons

Universitātes rajons

Keterdama



GRĪŠAS

OTRĀS ARMIJAS KARAVĪRI
SĪKO ZINĀTŅU MEISTARI

KORPORALŅIKI

(DŽĪVO UN MIRUŠO ORDENIS)

ĢIFTĒTĀJI
DZIEDNIEKI

ĒTERALŅIKI

(IZSAUCĒJU ORDENIS)

BRĀZMNEŠI
INFERNI
PLŪDNEŠI

MATERIALŅIKI

(DARINĀTĀJU ORDENIS)

GRODNIEKI
ALĶĪMIĶI

PIRMÁ DAĻA

PAMESTIE



1 RETVENKO

Retvenko atgāzās pret bāra leti un iebāza degunu netīrajā mēriņa glāzē. Ar viskiju nebija izdevies sasildīties. Šajā svēto pamestajā pilsētā sasildīt nespēja nekas. Arī no smakas nebija glābiņa; rīkli aizcirta netīra ūdens, izskalotu gliemju un mitra akmens dvinga, kas šķita sasūkusies viņa ādā, it kā šīs pilsētas sulās viņš būtu mērcējies kā pasaulē draņķīgākās tējas tasē.

Mucā tā bija jūtāmāka, bet vēl asāka šķita šādos nožēlojamos ūķos — pagrīdes krogā, kas ieperinājies vienā no graustu rajona drūmākajiem dzīvokļu namiem, pagrabstāvā, kur tā griestus ielieca mitrais gaiss un apšaubāmā ēkas konstrukcija, bet sijas bija nokvēpušas melnas no sen nestrādājoša kamīna, kura dūmvads aizbiris gružiem. Grīda bija nokaisīta zāģu skaidām, kas uzsūca izlietu alu, vēmekļus un visu pārējo, ko nespēja saturēt bāra apmeklētāji. Retvenko prātoja, cik sen dēļu grīda pēdējoreiz slaucīta. Viņš iebāza degunu dziļāk glāzē un ieelpoja salkano draņķīga viskija smaržu. No tā asaroja acis.

„To ir domāts dzert, nevis šņaukt,” iesmejies teica krodzinieks.

Retvenko nolika glāzi un pievērsa aizmigloto skatu vīram aiz letes. Viņam bija resns kakls un platas krūtis kā īstam cikstonim. Retvenko bija redzējis, kā viņš izmet uz ielas ne vienu vien kauslīgu viesi, tomēr bija grūti viņu uztvert nopietni, jo vīrs bija tērpies pēc absurdās modes, kas pa prātam Mucas jauniešiem — sārtā kreklā, kura piedurkņu vīles, tā vien

šķita, sairs no milzīgajiem bicepsiem, un bezgaumīgā sarkanīgi oranži rūtotā vestē. Viņš izskatījās pēc švītīga krabja ar mīkstu čaulu.

„Saki man,” ierunājās Retvenko. Viņa kerču valodas prasmes nebija no labajām, bet pēc pāris glāzēm kļuva vēl švakākas. „Kāpēc pilsēta tik slikti ož? Kā veca zupa? Kā izlietne ar traukiem?”

Krodzinieks smējās. „Tāda nu Keterdama ir. Pie tā pierod.”

Retvenko nošūpoja galvu. Viņš negribēja pierast pie šīs pilsētas vai tās smirdoņas. Viņa darbs pie padomnieka Hēdes bija bijis garlaicīgs, bet vismaz istabas bija sausas un siltas. Kā vērtīgs grišu algotnis Retvenko bija dzīvojis ērti un ar pilnu vēderu. Tolaik viņš Hēdi lādēja par garlaicīgo darbu, pāri jūrām ganot tirgotāja kuģus ar dārgajām kravām, nožēlojot sava līguma nosacījumus un neapdomīgo norunu, ko slēdzis, lai pēc pilsoņu kara izklūtu no Ravkas. Bet tagad? Tagad viņš nespēja vien beigt domāt par grišu darbnīcu Hēdes namā, aiz kamīna režģa liksmi sprakšķošo uguni un ar sviestu un biezām šķiņķa šķēlēm pasniegto rupjmaizi. Pēc Hēdes nāves Kerčas Tirgotāju padome bija atļāvusi Retvenko doties jūrā, lai izpirktu savu algotņa līgumu. Samaksa bija nožēlojama, bet vai viņam bija cita izvēle? Viņš bija grišu brāzmnesis neviesmīlīgā pilsētā, un viņam nebija citu talantu kā vien prasmes, ar kurām viņš bija piedzimis.

„Vēl vienu?” norādījis uz Retvenko tukšo glāzi, pavaicāja krodzinieks.

Retvenko apdomājās. Nevajadzētu izšķērdēt naudu. Ja ar saviem grašiem rīkosies apdomīgi, viņam nāksies izīrēt sevi tikai vēl vienam vai varbūt diviem ceļojumiem, bet pēc tam jau būs pietiekami daudz naudas, lai izpirktu algotņa līgumu un iegādātos biļeti atpakaļceļam uz Ravku kādā trešās klases guļvietā. Tas bija viss, kas viņam vajadzīgs.

Pēc nepilnas stundas viņam jāatrodas pietātnē. Tika prognozētas vētras, tādēļ apkalpe paļausies uz Retvenko, kurš savaldīs gaisa plūsmas un mierīgi aizvedīs kuģi uz viņiem vajadzīgo ostu. Brāzmnesis nezināja, kurp, un viņam tas nerūpēja. Kapteinis nosauks koordinātas; Retvenko piepildīs buras vai nomierinās debesis. Un tad viņš savāks savu algu. Tomēr vēji vēl nebija sākuši celties. Varbūt pirmo ceļojuma daļu viņš varēs

nogulēt. Retvenko pabungāja pa bāra leti un palocīja galvu. Kas gan cilvēkam atlika? Viņš šajā pasaulē bija pelnījis vismaz kādu mierinājumu.

„Es nav izsūtāmais,” viņš nomurmināja.

„Ko ta’?” ieliedams vēl vienu mēriņu, pārjautāja bārmenis.

Retvenko atmeta ar roku. Šī persona, šis prasto ļaužu lempis, viņu nekad nesaprastu. Viņš pavadīja mūžu smagā darbā un tumsonībā. Un cerībā uz ko? Lieku grasi kabatā? Siltu skaistas meitenes smaidu? Viņš nezināja neko par kaujas triumfu un godu.

„Tu esi ravkānis?”

Retvenko kļuva uzmanīgs pat viskija radītajā reibumā. „Kāpēc prasi?”

„Tāpat vien. Tu vienkārši izklausies pēc ravkāņa.”

Retvenko piespieda sevi nomierināties. Cauri Keterdamai darba meklējumos plūda daudz ravkāņu. Nekas viņa izskatā neliecināja par to, ka viņš ir griša. Šī glēvulība uzdzina viņam riebumu — pret sevi, pret krodzinieku un pret šo pilsētu.

Retvenko gribēja pasēdēt un izbaudīt savu dzērienu. Bārā nebija neviena, kurš varētu viņam uzbrukt, un, par spīti krodzinieka muskuļiem, Retvenko zināja, ka viegli varētu tikt ar viņu galā. Tomēr, ja bijī griša, varēja gadīties, ka izaicini likteni, pat neko nedarot. Pēdējā laikā Keterdamā klīda jaunas baumas par pazudušiem grišām — viņi pagaisa bez vēsts no ielām vai savām mājām —, droši vien vergturu sagūstīti tika pārdoti tam, kurš solīja visvairāk. Retvenko nepieļaus, ka tas notiek ar viņu, ne jau tagad, kad iespēja samaksāt par atpakaļceļu uz Ravku ir izstieptas rokas attālumā.

Viņš izdzēra savu viskiju, uzmeta uz letes monētu un piecēlās no bāra krēsla. Retvenko neatstāja dzeramnaudu. Cilvēkam jāprot nopelnīt iztiku no algas.

Izgājīs ārā, Retvenko juta, ka nedaudz griļojas, bet mitrais, smirdīgais gaiss nemaz nepalīdzēja. Viņš nodūra galvu un sāka soļot Ceturtās ostas virzienā, ļaudams pastaigai noskaidrot galvu. *Vēl divi ceļojumi*, viņš pie sevis atkārtoja, vēl dažas nedēļas jūrā, vēl pāris mēneši šajā pilsētā. Viņš atradīs veidu, kā padarīt to paciešamu. Retvenko iedomājās, vai

Ravkā viņu varētu gaidīt daži no senajiem draugiem. Runāja, ka, dedzīgi vēlēdamies atjaunot Otro armiju, grišu bruņotos spēkus, kas masveidā iznīcināti karā, jaunais karalis pa labi un pa kreisi dāļālot apžēlošanas rakstus.

„Vēl tikai divi braucieni,” viņš teica pats sev, ar zābakiem stampādamis mitro pavasara zemi. Gads jau sen gabalā — kā joprojām varēja būt tik auksts un mitrs? Dzīvojot šajā pilsētā, viņš jutās kā iespiests sala milža vēsajā padusē. Viņš gāja gar Grāfkanālu un nodrebinājās, samanot ūdens ielokā Melnā šķidrauta salas aprises. Kādreiz Kerčas bagātnieki apglabāja tur savus aizgājējus mazos akmens namiņos virs ūdens līmeņa. Kaut kāds dabas untums ļāva salai pastāvīgi tīties mutuļojošas miglas plīvurā, un klīda baumas, ka tur spokojas. Retvenko pielika soli. Viņš nebija mānīcīgs cilvēks — kad tev bija šādas spējas, nebija iemesla baidīties no ēnām —, tomēr kuram gan patika iet gar kapsētu?

Viņš ietinās ciešāk mētelī un, uzmanīdams kustību katrā no izlietajām sānieliņām, raiti aizsoļoja pa Hāvenstrāti. Drīz viņš būs Ravkā, kur varēs iet pa ielu bez bailēm. Pieņemot, ka tiks apžēlots.

Retvenko neomulīgi nodrebinājās mētelī. Karš bija sarīdījis grišas pret grišām, un viņa puse bija izturējusies sevišķi nežēlīgi. Viņš bija slepkavojis bijušos biedrus, civiliedzīvotājus un pat bērnus. Bet izlietu ūdeni nesasmelsi. Karalim Nikolajam bija vajadzīgi karavīri, un Retvenko bija ļoti labs karavīrs.

Viņš palocīja galvu, sveicinādamis sargu, kurš sēdēja mazajā būdiņā pie Ceturtās ostas ieejas, un pameta skatu pār plecu, pārlicinādamies, ka netika izsekots. Tad gar kravas konteineriem viņš devās uz piestātni, uzmeklēja pareizo enkurvietu un nostājās rindā, lai piereģistrētos pie kapteiņa palīga. Retvenko atpazīna viņu no iepriekšējiem ceļojumiem — allāž raižu nomākts vīrs, kurš nesaprata jokus, no mēteļa apkakles stiepās tievs kakls. Viņam rokās bija biezs dokumentu žūksnis, un Retvenko manīja violeto zīmogu, kas piederēja vienam no Kerčas Tirgotāju padomes locekļiem. Šajā pilsētā tādi zīmogi bija vērtīgāki par zeltu — tie garantēja labākās enkurvietas ostā un vēlamo piekļuvi piestātnei. Kādēļ padomnieki baudīja tādu cieņu un priekšrocības?

Naudas dēļ. Tādēļ, ka viņu darījumi nesa Keterdamai peļņu. Varai lielāka nozīme bija Ravkā, kur dabas elementi pakļāvās grišu gribai un valsti pārvaldīja kārtīgs karalis nevis bariņš tirgotāju jaunbagātnieku. Jāatzīst, ka Retvenko bija mēģinājis gāzt sava karaļa tēvu, tomēr tas nemainīja viņa uzskatus par šo valsti.

„Vēl neesam gatavi uzņemt pārējo apkalpi,” noteica kapteiņa palīgs, kad Retvenko nosauca savu vārdu. „Vari pasildīties ostas kapteiņa birojā. Gaidām signālu no Plūdmaiņu padomes.”

„Malači,” Retvenko vienaldzīgi atbildēja. Viņš pameta skatu augšup uz vienu no melnajiem obeliska torņiem, kas slējās pār ostu. Ja bija kādas izredzes, ka dižie un varenie Plūdmaiņu padomes locekļi varētu saskatīt viņu no sava torņa augstumiem, viņš būtu licis noprast savu viedokli par tiem ar dažiem smalki izmeklētiem žestiem. Tika uzskatīts, ka viņi ir grišas, tomēr vai tie bija pakustinājuši kaut pirkstu, lai palīdzētu grišām šajā pilsētā? Palīdzējuši tiem nelaimīgajiem, kas priecātos par kādu nieku labvēlības? „Nē, nav gan,” viņš atbildēja pats sev.

Kapteiņa palīgs saviebās. „Pie Gēzena, Retvenko! Vai tu esi dzēris?”

„Nē.”

„Tu smirdi pēc viskija!”

Retvenko nošņaukājās. „Drusku viskija.”

„Vienkārši atžirgsti. Iedzer kafiju vai sameklē stipru jurdu. Šai kokvilnas kravai pēc divām nedēļām jābūt Djerholmā, un mēs tev nemaksājam par pagiru izgulēšanu zem klāja. Vai saprati?”

„Jā, jā,” Retvenko attrauca, izklaidīgi atmetis ar roku, un jau bija ceļā uz ostas kapteiņa biroju. Tomēr, pagājis dažus soļus, viņš strauji pagrieza plaukstas locītavu. Siks viesulītis izrāva no kapteiņa palīga rokām dokumentus un izkaisīja tos pa piestātni.

„Sasodīts!” viņš iesaucās un metās rāpus uz koka dēļiem, lai salasītu sava saraksta lappuses, pirms tās iepūstas jūrā.

Retvenko drūmā apmierinājumā pasmaidīja, bet tad juta uzplūstam skumjas. Viņš bija varens vīrs, talantīgs brāzmnesis, lielisks karavīrs, taču šeit viņš bija tikai *darbinieks*, nožēlojams, vecs ravkānis, kurš runāja lauzītā kerču valodā un pārāk daudz dzēra. *Mājās*, viņš sev teica. *Drīz es*

būšu mājās. Viņš izpelnīsies apžēlošanu un pierādīs sevi atkal. Viņš cīnīsies savas valsts labā. Viņš gulēs zem jumta, kas netek, un nēsās zilu vilnas keftu ar sudrablapsas oderi. Viņš atkal būs Emīls Retvenko, nevis šī nožēlojamā ēna.

„Kafija ir tur,” norādījis uz stūrī noliktu vara tējkannu, teica rakstvedis, kad Retvenko iegāja ostas kapteiņa birojā.

„Tēja?”

„Ir kafija.”

Šī *sasodītā valsts*. Retvenko ielēja tumšo zampu krūzītē, drīzāk lai sasildītu rokas, nevis to dzertu. Viņš necieta tās garšu — pilnīgi noteikti ne bez veselīgas cukura devas, ko ostas kapteinis nebija šeit atstājis.

„Vējš pūš no jūras,” teica rakstvedis, kad ārā nošķindēja zvans, ko sakratīja picaugošā brīze. „Man ir ausis,” nomurdēja Retvenko.

„Nedomāju, ka šeit tam būs liela nozīme, bet, kad tiksiet ārā no ostas...”

„Klusu!” Retvenko asi uzsauca. Viņš pielēca kājās un ieklausījās.

„Kas ir?” brīnījās rakstvedis. „Tur...”

Retvenko piespieda pirkstu pie lūpām. „Kāds kliez.” Skaņa bija nākusi no pietātnē noenkurotā kuģa puses.

„Tās ir tikai kaijas. Drīz ausīs saule un...”

Retvenko pacēla roku, un spēja gaisa brāzma trieca rakstvedi pret sienu. „Es teicu, *klusu!*”

Pie sienas līstēm piespiestais rakstvedis atkāra žokli. „Tu esi tas griša, ko viņi nolīga kuģa apkalpei?”

Visu svēto vārdā, vai Retvenko nāksies izvilkst gaisu no šī puīša plaušām un nosmacēt viņu, lai tas paklusētu?

Caur nospeļotajiem logiem Retvenko redzēja, ka, gaismai austot, debesis sāka kļūt zilākas. Viņš dzirdēja, kā ķerc kaijas, kas viļņos meklēja brokastis. Varbūt alkohols aptumšojis viņa prātu.

Retvenko ļāva rakstvedim nokrist uz grīdas. Viņš bija izlējis savu kafiju, bet negribēja tērēt laiku vēl vienai krūzei.

„Es taču teicu, ka nekā tur nav,” sliedamies kājās, teica rakstvedis. „Nebija vērts tā iekarst.” Viņš notrausa putekļus no apģērba un atkal

iekārtojās pie rakstāmgalda. „Nekad nebiju nevienu no jums satīcis. Grišas.” Retvenko nosprauslājās. Visdrīzāk, rakstvedis bija kādu satīcis, tikai to nezināja.

„Par ceļojumiem tev maksā diezgan labi?”

„Ne pietiekami.”

„Es...” Taču, lai ko rakstvedis grasījās sacīt, skaņa pagaisa, kad kabineta durvis sasprāga šķēpeļu krusā.

Retvenko pacēla rokas, lai pasargātu seju. Viņš pieliecās un aizsegam aizvēlās aiz rakstveža galda. Kabinetā ienāca sieviete — melni mati, zeltainas acis. Šu!

Rakstvedis sniedzās pēc šautenes, ko Retvenko ieraudzīja piesprādzētu zem galda. „Tie atnākuši pēc algām!” viņš kļiedza. „Algas neviens prom nenesīs!”

Retvenko satriekts noskatījās, kā izstīdzējušais rakstvedis piecēlās kā tāds atriebes kārs karotājs un atklāja uguni. Pie visa, kas svēts — ķerčus nekas tā nemotivēja kā nauda.

Retvenko paglūnēja gar rakstāmgalda malu brīdī, kad šāviens trāpīja sievietei tieši krūtīs. Viņa tika atmesta atpakaļ un, ietriekusies durvju aplodā, sabruka uz grīdas. Viņš saoda svilinošo šaujampulvera smaku un metālisko asins smārdu. Retvenko juta pakrūtē apkaunojošu kūleni. Kopš viņš pēdējo reizi redzēja, kā acu priekšā tiek sašauts cilvēks, bija pagājis ilgs laiks, turklāt tas bija karā.

„Neviens algas neaiznesīs!” apmierināts atkārtoja rakstvedis.

Tomēr, pirms Retvenko paguva atbildēt, šu sievietes asiņainā plauksta ieķērās durvju aplodā, un viņa uzvilka sevi stāvus.

Retvenko samirkšķināja. Cik daudz viskija viņš bija izdzēris?

Sieviete soļoja šurp. Caur viņas saplēstās blūzes atliekām Retvenko redzēja asinis, kartečas saplēstu miesu un spīdumu, kas izskatījās pēc metāla.

Rakstvedis steidzīgi centās pārlādēt ieroci, tomēr sieviete bija ātrāka. Viņa izrāva šauteni puisim no rokām un spēcīgi iesita viņam ar to, triekdama sānis ar pārdabisku spēku. Viņa nometa šaujamo malā un pievērsa savu zeltaino acu skatienu Retvenko.

„Savāc algas!” viņš kļiedza, rausdamies atpakaļ. Viņš iegrūda rokas kabatās un meta tai savu gandrīz tukšo maku. „Nem, ko gribi!”

To redzējuma, sieviete viegli pasmaidīja — aiz žēluma? Uzjautrinājuma? Retvenko nezināja. Tomēr viņš saprata, ka ne jau pēc naudas sieviete ieradusies. Tā bija atnākusi pēc viņa. Un nebija svarīgi, vai viņa bija vergu tirgotāja, algotne vai vēl kaut kas cits. Viņai nāksies stāties pretī karavīram, nevis kaut kādam bēgošam vārgulim.

Muskuļiem negribīgi paklausot, viņš pielēca kājās un ieņēma kaujas stāju. Rokas bija izliektas uz priekšu. Caur telpu izskrēja gaudojošs vējš, kas svieda sievietei virsū vispirms krēslu, tad rakstveža galdu un kūpošo kafijas kannu. Viņa garlaikota atsita katru no tiem, it kā notrauktu malā zirnekļu tīklus.

Retvenko koncentrēja savu spēku un grūda abas rokas uz priekšu, juzdams, kā aizkrīt ausis, kad spiediens kritās un vējš pārgāja mutuļojošā negaisa mākonī. Varbūt lodes šo sievišķi nespēj apturēt. Palūkosim, kā viņai veiksies cīņā pret vētras spēku.

Sieviete ieņurdējās, kad auka viņu sagrāba un atmuguriski svieda cauri tukšajai durvju ailai. Mēģinādama noturēties, viņa satvēra tās malu.

Retvenko iesmējās. Viņš bija aizmirsis, cik laba bija sajūta cīnoties. Tad viņš aiz muguras izdzirda skaļu krakšķi un čīkstus, ar kādiem tika rautas naglas un plēsta koksne. Viņš pameta skatu pār plecu un uz mirkli ieraudzīja saullēkta debesis un kuģu piestātņi. Bija izlauzta siena.

Piespiezdamas viņa plaukstas pie sāniem un neļaudamas likt lietā spējas, viņu sagrāba spēcīgas rokas. Retvenko pacēlās gaisā, un osta zem viņa sarāvās arvien mazāka. Viņš redzēja ostas kapteiņa biroja jumtu, sakropļoto kapteiņa palīga liķi uz piestātnes dēļiem, kuģi, ar kuru viņam būtu bijis jādodas prom — ap nolauztajiem mastiem tā klājs bija pārvērsts salauztu dēļu un liķu jūklī. Viņa uzbrucēji vispirms bija pabijuši tur.

Sejā sitās auksts vējš. Sirds ausis dunēja nevienmērīgā ritmā.

„Lūdzu!” viņš izsaucās, kad tie traucās arvien augstāk, lai gan nebija drošs, ko tieši lūdz. Baidīdamies pakustēties pārāk strauji vai spēcīgi, viņš atgāza galvu, lai palūkotos uz savu sagūstītāju. Retvenko paspruka izbailu vairs, kaut kas starp šņukstu un slazdā noķerta dzīvnieka panisko kļiedzienu.

Vīrs, kurš viņu turēja, bija šu — melnie mati saņemti ciešā mezglā, zeltainās acis samiegtas vējā, bet no viņa muguras pletās divi plati spārni, kas, eņģēs turēdamies, sitās, izkalti ar gracioziem, sudrabetiem rotājumiem un cieši pārvilkti ar stingru audeklu. Vai tas bija eņģelis? Dēmons? Kāds savāds, atdzīvināts mehānisks radījums? Vai Retvenko vienkārši zaudējis prātu?

Gūstītāja rokās Emīls Retvenko ieraudzīja ēnu, ko tie meta pār mirgojošo jūras virsmu tālu lejā — divas galvas, divi spārni, četras kājas. Viņš bija pārvērties par varenu nezvēru, tomēr šis nezvērs viņu apris. Viņa lūgšanas pārvērtās kliegšanos, tomēr arī uz tiem neviens neatbildēja.



Ko es te daru?

Kopš viņš bija saticis Kazu Brekeru, šī doma Vailenam ienāca prātā vismaz sešas reizes dienā. Tomēr šādā vakarā, kad viņi „strādāja”, tā skanēja galvā kā nervozs tenors, kas praktizē toņkārtas: *Koestedarukoestedarukoestedarū.*

Vailens pavilka uz leju savas debeszilās žaketes malas, uniformu, ko nēsāja Mākoņu kluba viesmīli, un centās izskatīties mierīgs. *Domā par to kā par svinīgām vakariņām*, viņš sev teica. Sava tēva mājās viņš bija izturējis neskaitāmas stīvas maltītes. Šis ne ar ko neatšķīrās. Patiesībā bija pat vieglāk. Nevajadzēja iesaistīties neveiklās sarunās par mācībām vai to, kad viņš plāno uzsākt studijas universitātē. Viņam bija tikai jāklusē, jāseko Kaza norādījumiem un jāizdomā, ko iesākt ar savām rokām. Saņemt tās priekšā? Pārāk atgādina dziedātāju mēģinājumā. Aiz muguras? Pārāk militāri. Viņš mēģināja vienkārši nokārt tās gar sāniem, bet arī tas nešķita īsti pareizi. Kāpēc viņš nebija pievērsis vairāk uzmanības tam, kā stāv viesmīli? Par spīti Kaza apgalvojumiem, ka otrā stāva spēļu zāle šonakt ir viņu rīcībā, Vailens bija pārliecināts, ka kuru katru mirkli telpā ienāks kāds no īstajiem kluba darbiniekiem, norādīs uz viņu un iesauksies: „Viltvārdis!” Lai gan retas bija tās dienas, kad Vailens kā viltvārdis nejutās.

Bija pagājis nedaudz mazāk par nedēļu, kopš viņi atgriezās Keterdamā, gandrīz mēnesis kopš dienas, kad viņi pameta Djerholmu. Lie-lāko daļu šī laika Vailens bija pavadījis, izskatīdamies pēc Kuveja, tomēr ik reizi, kad ievēroja savu atspulgu spogulī vai veikala skatlogā, pagāja krietns brīdis, līdz viņš aptvēra, ka neraugās uz kādu svešinieku. Tagad šī bija viņa seja — zeltainas acis, plata piere, melni mati. Viņa vecā seja bija aizslaucīta, un Vailens nebija drošs, ka pazina to cilvēku, kurš pēc tās atli-cis — cilvēku, kurš stāvēja privātā spēļu zālē vienā no Vāka greznākajiem azartspēļu klubiem, iepīts kārtējā Kaza Brekera plānā.

Kāds spēlētājs pie galda pacēla savu šampanieša glāzi, lai tā tiktu piepildīta no jauna, un Vailens iztrūcies steidzīgi pameta savu vietu pie sienas. Izņemot pudeli no sudraba ledus spaiņa, viņa rokas trīcēja, tomēr gadiem, kas pavadīti tēva saviesīgajos pasākumos, bija arī savs labums. Viņš vismaz zināja, kā pienācīgi ieliet glāzē šampanieti tā, lai putas neskrietu pāri. Vailens gandrīz vai dzirdēja Džespera izsmējīgo balsi. *Vērtīgas prasmes, tirgoņdēlīņ.*

Tagad viņš uzdrošinājās pamest skatu uz Džesperu. Prasmīgais šāvējs sēdēja pie galda un sakņupis raudzījās uz savām kārtīm. Viņam mugurā bija apbružāta tumši zila veste ar mazām zeltītām zvaigznītēm, bet saburzītais krekls spilgti izcēlās uz tumšās ādas fona. Džespers nogu-ris pārvilkā pār seju plaukstu. Viņi bija spēlējuši kārtis jau vairāk nekā divas stundas. Vailens nespēja noteikt, vai Džespera nogurums ir īsts vai viņš izliekas.

Koncentrēdamies uz Kaza norādījumiem, Vailens piepildīja vēl vienu glāzi.

„Vienkārši izpildi spēlētāju pasūtījumus un ar vienu ausi noklausies Smīta sarunas,” viņš teica. „Tas ir darbs, Vailen. Izdari to.”

Kāpēc viņi visi sauca to par darbu? Nebija sajūtas, ka viņš strā-dātu. Likās, ka viņš palaidīs garām kādu pakāpienu un pēkšņi aptvēris, ka krit. It kā viņu būtu pārņēmusi panika. Tāpēc Vailens aplūkoja telpas detaļas — šo paņēmieni viņš bieži izmantoja, lai nomierinātos, kad iera-dās kādā jaunā vietā vai kad viņa tēvs bija sevišķi sliktā noskaņojumā. Pūsis aplūkoja savstarpēji savienoto zvaigžņu rakstus, kas rotāja pulēto

koka grīdu, pūstā stikla lustras uzgaļus, kas veidoti gliemežvāku formā, un ar sudrabotiem mākoņiem izrakstītās metāliski spīdīgās zīda tapetes. Neviena loga, kas ielaistu iekšā dabisku gaismu. Kazs teica, ka to nav nevienā spēļu zālē, jo bosi vēlas, lai spēlētāji pazaudē laika izjūtu.

Vailens noskatījās, kā Kazs jau atkal izdala kārtis Smītam, Džesperam un pārējiem pie apaļā galda sēdošajiem spēlētājiem. Viņam mugurā bija tāda pati debeszila uniformas žakete kā Vailenam, bet rokās nebija cimdu. Vailenam nācās piepūlēties, lai uz tām neblenztu. Viņu mulšināja ne tikai tas, cik savādi un nepareizi šķita redzēt Kazu bez cimdiem, bet arī iespaids, ka Kaza rokas darbina kāds slepens, Vailenam neizprotams mehānisms. Kad viņš bija sācis mācīties zīmēt modeļus, Vailens bija pētījis anatomijas ilustrācijas. Viņš labi pārzināja, kā veidota cilvēka muskulatūra un kā savienoti kauli, locītavas un saites. Tomēr Kaza rokas kustējās tā, it kā būtu radītas manipulēt ar kārtīm — slaikie, bālie pirksti locījās nepiespiestā ritmā, precīzi jauca kārtis, bet, tās apgriežot, kustības bija konkrētas un ekonomiskas. Kazs bija apgalvojis, ka spēj kontrolēt jebkuru kavu. Tad kāpēc Džespers tik pamatīgi zaudēja?

Kad Kazs bija izklāstījis šo plāna daļu viņu slēpnī uz Melnā šķidrauta salas, Vailenu bija mākušas šaubas, un beidzot viņš nebija vienīgais, kuram bija jautājumi.

„Vai es sapratu pareizi?” bija ierunājusies Ņina. „Tavs varelais plāns ir iedot Džesperam kredīta līniju un likt viņam spēlēt kārtis ar Kornēliju Smītu?”

„Smītam patīk blondīnes un spēlēt Trīs vīrus krūmos uz augstām likmēm,” teica Kazs. „Tāpēc mēs sniegsim viņam abas šīs lietas. Pirmo vakara pusi dīleris būšu es, bet pēc tam manu darbu pārņems Spehts.”

Spehtu Vailens īpaši labi nepazina. Viņš bija izbījis flotes jūrnieks un Drazu loceklis, kurš bija vadījis viņu kuģi turp un atpakaļ no Ledus galma. Ja kāds jautātu Vailenam godīgu viedokli, bārdas rugājiem apaugušais zods un tetovējumi, kas klāja pusi jūrnieka kakla, darīja Spehtu nedaudz biedējošu. Tomēr pat Spehts bija izskatījies noraizējies, kad teica: „Es protu dalīt kārtis, Kaz, bet nevarēšu kontrolēt spēles iznākumu.”

„Tev tas nebūs jādara. No brīža, kad apsēdiesies manā vietā, tā būs godīga spēle. Vissvarīgākais ir noturēt Spehtu pie galdiem līdz pusnaktij. Brīdis, kad riskējam viņu zaudēt, ir dīlera maiņa. Kolīdz piecelšos, viņš sāks domāt par pievienošanos citai spēlei vai gribēs mest mieru, tāpēc jums jādara viss iespējamais, lai noturētu viņa pēcpusi stingri piesēdinātu pie tā galda.”

„Es tikšu ar to galā,” teica Džespers.

Ņina bija vienkārši saraukusi pieri. „Kā tad, un varbūt plāna otrajā daļā es varu nomaskēties par jurdas *parem* tirgoni. Kas gan varētu noiet greizi?”

Vailens nebūtu izteicies gluži šādi, tomēr viņš piekrita. No visas sirds. Zinot, cik ļoti viņam patīk riskēt, Džesperu vajadzētu turēt pa gabalu no azartspēļu zālēm, nevis iedrošināt. Tomēr Kazs nebija aizkustināms.

„Vienkārši dariet savu darbu un nodrošiniet to, ka līdz pusnaktij Smīts ir aizrāvis ar spēli,” viņš bija teicis. „Jūs zināt, ar ko mēs riskējam.” To zināja viņi visi. Inežas dzīvība. Un kā gan Vailens varētu to apstrīdēt? Vainīgu dūrienu pakrūtē viņš juta ikreiz, kad par to iedomājās. Van Eks bija devis viņiem septiņas dienas, lai aizvestu Kuveju Jul-Bo viņam — pēc tam viņš sāks Inežu spīdināt. Kaza komandai sāka trūkt laika. Vailens zināja, ka nebūtu varējis novērst sava tēva nodevību un Inežas nolaušanu. Puisis to *zināja*, tomēr joprojām jutās par to atbildīgs.

„Kas man ar Kornēliju Smītu jādara pēc pusnakts?” pajautāja Ņina.

„Mēģini pierunāt viņu pavadīt nakti kopā ar tevi.”

„Ko?” līdz ausīm nosarkdams, bija nošļupstējis Matiass.

„Viņš nepiekritīs.”

Ņina nošņaukājās. „Ka tik ne ar’.”

„Ņina...” ierūcās Matiass.

„Smīts nekad nekrāpjas kārtīs un nekrāpj savu sievu,” Kazs teica. „Viņš ir tāds pats, kā puse Mucā klaiņojošo amatieru. Parasti viņi ir cieņjami un apzinīgi — nekādas šķērdēšanās un pusglāze vīna vakariņās. Tomēr reizi nedēļā viņš grib justies kā vīrs ārpus likuma, kurš sacenšas veiklībā ar Austrumu Stīpas labākajiem spēlmaņiem, un, to darot, viņam patīk, ka elkoni karājas smuka gaišmate.”

Ņina domīgi savilka lūpas. „Ja reiz viņš ir tik pareizs, kāpēc tu gribi, lai mēģinu...”

„Tāpēc, ka Smīts teju peldas naudā, un ikviena sevi cenoša Rietumu Stīpas meitene vismaz pacenstos.”

„Man tas nepatīk,” teica Matias.

Džespers bija pasmaidījis savu neganto strēlnieka smaidu. „Ja runājam godīgi, Matias, tev vispār maz kas patīk.”

„Noturiet Smītu Mākoņu klubā no astoņiem līdz pusnaktij,” teica Kazs. „Tās ir četras stundas kāršu spēles, tāpēc nezaudējiet modrību.”

Ņina pilnīgi noteikti centās, cik spēja, un Vailens nesaprata, vai just apbrīnu vai raizēties. Viņa bija ģērbta caurspīdīgā lavandas krāsas kleitā ar kaut kādu korseti, kas pacēla viņas dekoltē nedabiskos augstumos un, lai gan pēc cīņas ar *parem* meitene bija nokritusies svarā, viņai joprojām bija pietiekami daudz apaļumu, pie kuriem pieturēties Smītam. Ņina bija uzsēdusies uz viņa ceļa, aplikusi roku ap plecu un skaisti dūdoja Smītam ausī, glāstīdama tā krūtis un ik pa laikam ieslidinādama roku zem tā žaketes kā našķus diedelejošs klēpja sunītis. Viņa pārtrauca tikai, lai pasūtītu austeres vai vēl vienu pudeli šampanieša. Vailens zināja, ka Ņina spēja tikt galā ar jebkuru vīrieti jebkādā situācijā, tomēr puisis nedomāja, ka viņai vajadzētu kaut kādā caurvējiem pilnā spēļu namā puskailai sēdēt klēpī kaut kādam miesaskāram juristam. Labākajā gadījumā viņa šādi sākers iesnas.

Džespers jau atkal nometa savas kārtis un aizkaitināts smagi nopūtās. Pēdējo divu stundu laikā viņš bija lēnām zaudējis. Puisis bija pielūkojis, lai viņa likmes nebūtu pārāk augstas, tomēr izskatījās, ka šovakar viņa pusē nav ne veiksmes, ne Kazs. Kā viņi noturēs Smītu pie galda, ja Džesperam izbeigsies kredīts? Vai pārējie spēlētāji, kuri lika augstākas likmes, būs pietiekami laba ēsma? Vairāki šādi spēlmaņi slaistījās gar telpas sienām un vēroja galdiņu, un katrs no viņiem cerēja, ka varēs iesaistīties, ja kāds no spēles izstāsies. Neviens no viņiem nezināja par īsto spēli, ko vadīja Kazs.

Kad Vailens pieliecās, lai papildinātu Ņinas glāzi, viņš izdzirda Smītu nomurminām: „Kāršu spēle ir kā divkauja. Tieši sīkie cirtieni un

brūces sagatavo pretinieku pēdējam, nāvējošajam dūrienam.” Viņš pāri galdam pameta skatienu uz Džesperu. „Tas puisis nopludinājis asinīm visu galdu.”

„Es nesaprotu, *kā* tu spēj atcerēties visus šos noteikumus!” ieķīķinājusies teica Ņina.

Acīmredzami glaimots, Smīts pasmīnēja. „Salīdzinot ar uzņēmuma vadīšanu, tas nav nekas.”

„Nespēju iztēloties, kā tev izdodas arī tas.”

„Dažkārt es pats sevi nepazīstu,” Smīts nopūties teica. „Šī bija smaga nedēļa. Viens no maniem rakstvežiem tā arī neatgriezās no atvaļinājuma, un tas nozīmēja, ka man trūka darba roku.”

Vailens gandrīz izlaida no rokām pudeli, ko turēja; šampanietis izlīja uz grīdas.

„Es maksāju, lai to dzertu, nevis tajā peldētos, puis’!” nikni aizrādīja Smīts. Viņš slaucīja savas bikses un nomurmināja: „Tā iet, kad algo kaut kādus ārzemniekus.”

Viņš runā par mani, steidzīgi atkāpdamies, aptvēra Vailens. Viņam nebija ne jausmas, kā pierast pie saviem jaunajiem šu vaibstiem. Vailens pat neprata šu valodu, un tas nebija viņu uztraucis līdz brīdim, kad Austrumu Stīpā viņam bija uzklupuši divi šu tūristi ar karti rokās. Vailens bija kritis panikā, izteismīgi paraustījis plecus un meties uz Mākoņu kluba kalpotāju ieeju.

„Nabadziņš,” Ņina teica Smītam, laizdama pirkstus caur viņa plānajiem matiem un piekārtodama vienu no ziediem, kas bija iesprausti viņas zīdainajās, gaišajās cirtās. Vailens nebija pārliecināts, vai meitene pateikusi Smītam, ka ir no Zilā īrisa nama, tomēr jurists noteikti bija pieņēmis, ka tā ir.

Džespers atgāzās krēslā un ar pirkstiem pabungoja pa savu revolveru rokturiem. Izskatījās, ka šī kustība piesaistījusi Smīta uzmanību.

„Tās ir izcilas pistoles. Ja nemaldos, rokturos iestrādāts īsts perlamutrs,” Smīts izteicās tonī, kas liecināja, ka viņš maldās reti. „Man pašam ir ievērojama šaujamieroču kolekcija, lai gan tajā nav neviena zemiāņu revolvera.”

„Ak, es gribētu tavas pistoles redzēt,” dūdoja Ņina, un Vailens palūkojās uz griestiem, lai neviens neredzētu, ka viņš nogroza acis. „Vai mēs te sēdēsīm visu nakti?”

Vailens mēģināja apslēpt apjukumu. Vai tad viņu mērķis nebija panākt, ka Smīts paliek šeit? Tomēr acīmredzot Ņina zināja, ko dara, jo Smīta sejā parādījās tikko manāma ietiepības izteiksme. „Tagad kuš! Ja uzvarēšu, varbūt nopirkšu tev kaut ko skaistu.”

„Man pietiks ar vēl vienu austeru paplāti.”

„Tu vēl neesi apēdusi šīs.”

Vailens ievēroja, kā nodreb Ņinas nāsis, un nodomāja, ka varbūt meitene saņemdamās ievēl elpu. Pēc cīņas ar *parem* viņa bija zaudējusi ēstgribu, un puisim nebija ne jausmas, kā Ņina bija spējusi norīt gandrīz duci austeru.

Tagad Vailens noskurinādamies skatījās, kā viņa norij pēdējo no tām. „Gardi,” Ņina izspieda, pametusi skatu uz Vailenu. „Pasūtīsim vēl!”

Tas bija signāls. Vailens pieslīdēja pie viņiem un paņēma lielo šķīvi, uz kura bija palicis vien ledus un tukšas čaulas.

„Dāma kaut ko vēlas,” teica Smīts.

„Vai austeres, jaunkundz?” Vailens pajautāja. Viņa balss izklausījās pārāk spalga. „Sviestā ceptas garneles?” Pārāk dobja.

„Pa paplātei no katra,” vēlīgi teica Smīts. „Un vēl vienu glāzi šampanieša.”

„Burvīgi!” ar iezaļganu seju piekrita Ņina.

Caur divviru durvīm Vailens iesteidzās kalpotāju pieliekamajā. Tajā glabājās šķīvjī, glāzes, salvetes un skārda vanna, kas bija pilna ar ledū. Tālākās sienas lielāko daļu aizņēma ēdienu lifts, bet tam blakus bija trompetes formas caurule personāla saziņai ar virtuvi. Vailens nolika šķīvi ar ledū un čaulām uz galda un piezvanīja uz virtuvi, lai pasūtītu austeres un sviestā ceptas garneles.

„Ak jā, un vēl vienu pudeli šampanieša.”

„Kura gada?”

„Ē... tā pašā?” Vailens bija dzirdējis, kā viņa tēva draugi apspriež, kuri viņi ir labs ieguldījums, tomēr īsti nebija pārliecināts, ka spēs izvēlēties labu gadu.

Kad viņš atgriezās spēļu zālē ar Ņinas pasūtījumu, Kazs jau cēlās no galda. Viņš parādīja žestu kā notraušot no plaukstām putekļus — zīmi, ka dīleris beidzis maiņu. Kaza vietā apsēdās Spehts; lai slēptu tetrovējumus, viņam ap kaklu bija apsietā zila zīda kravate. Viņš izpurināja piedurknes un aicināja spēlētājus likt sākuma likmes vai izstāties.

Nozuzdams pieliekamajā, Kazs saskatījās ar Vailenu.

Izšķirošais brīdis bija pienācis. Kazs un Džespers bija teikuši, ka bieži vien spēlētāji domā, ka viņu veiksmē atkarīga no dīlera, un pārstāja spēlēt, kad kāršu dalītāji mainījās.

Vailens sasprindzis noskatījās, kā Smīts izstaipās un stingri papliķē pa Ņinas pēcpusi. „Mums gāja labi,” viņš teica, pametis skatu uz Džesperu, kurš sašļucis lūkojās uz savu nožēlojamo atlikušo žetonu kaudzīti. „Varbūt citur atradīsim naidīgākus pretiniekus.”

„Bet tikko atnesa manu ēdienu!” Ņina uzmēta lūpu.

Nezinādams, ko teikt, Vailens piegāja pie viņiem, saprazdams vienīgi to, ka jāaizkavē Smīts. „Kungs, vai viss ir jums pa prātam? Varbūt varu piedāvāt jums un dāmai vēl ko?”

Smīts nelikās dzirdam, tomēr sēdēja, roku joprojām turēdams uz Ņinas sēžamvietas. „Mana dārgā, visā Vākā ir papildnam vietu, kur uzkodas ir smalkākas un apkalpošana labāka.”

Vēlēdamies aizņemt viņa vietu, pie Smīta piegāja kāds liels vīrs svītrainā uzvalkā. „Vai beidzat spēli?”

Smīts draudzīgi palocīja galvu Džespera virzienā. „Izskatās, ka izstājamies mēs abi, vai ne tā, puis’? Nākamreiz veiksies labāk.”

Džespers viņa smaidam neatbildēja. „Es vēl neesmu pabeidzis.”

Smīts norādīja uz Džespera bēdīgo žetonu kaudzīti. „Pilnīgi noteikti izskatās, ka esi gan.”

Džespers piecēlās un sniedzās pēc savām pistolēm. Vailens satvēra šampanieša pudeli ciešāk, jo pārējie spēlētāji pielēca kājās, gatavi ķert pēc saviem ieročiem vai meklēt aizsegu. Tomēr Džespers tikai atsprādzēja pistoļu jostu. Viņš lēni nolika revolverus uz galda un saudzīgi pārlaida pirkstus pār to pulētajiem rokturiem.

„Cik jūs dotu par šiem?” viņš noprasīja.

Vailens centās notvert Džespera skatienu. Vai tā ir daļa plāna? Un, pat ja tā bija — kur Džesperam prāts? Viņš taču mīl šos ieročus! Tikpat labi viņš būtu varējis nocirst sev roku un piemest klāt arī to.

Spehts nokāsējās un teica: „Mākoņu klubs nav nekāds lombards. Mēs pieņemam tikai skaidru naudu un Gēmensbankas kredītzīmes.”

„Es segšu tavas likmes,” ar mākslotu vienaldzību teica Smīts, „ja tas atdzīvinās spēli. Tūkstoš krugu par pistolēm?”

„Tās ir vērtas desmit reizes vairāk.”

„Piecus tūkstošus krugu.”

„Septiņus.”

„Sešus, un tikai tāpēc, ka esmu dāsnā noskaņojumā.”

„Nedari to!” paspruka Vailenam. Telpā iestājās klusums.

Džespera balss bija ledaina. „Neatceros, ka būtu jautājis tev padomu.”

„Kāda nekaunība!” izsaucās Smīts. „Kopš kura laika viesmīļi iesaistās spēlē?”

Nina nikni paglūnēja uz Vailenu, bet Spehta intonācija bija nīk-
nas neticības pilna, kad viņš teica: „Kungi, vai turpināsim spēli? Veiciet
likmes!”

Džespers pār galdu pastūma savus revolverus Smītam, bet tas
apmaiņā pabidīja Džespera virzienā augstu žetonu kaudzīti.

„Labs ir,” teica Džespers, un viņa pelēkās acis bija drūmas. „Dali
man arī.”

Vailens atkāpās un nozuda pieliekamajā, cik ātri vien spēja. Šķī-
vis ar ledu un čaulām bija prom, un viņu gaidīja Kazs. Pār zilo žaketi
viņš bija pārmetis garu, oranžu apmetni. Viņa plaukostas jau atkal sedza
cimdi.

„Kaz,” Vailens izmisis viņu uzrunāja. „Džespers lika uz spēles savas
pistoles!”

„Cik daudz viņš par tām dabūja?”

„Kāda tam nozīme? Viņš...”

„Piecus tūkstošus krugu?”

„Sešus.”

„Labi. Mazāk nekā divās stundās tik daudz paspēlēt nevajadzētu pat Džesperam.” Viņš pasvieda Vailenam apmetni un masku — Pelēkā pundura tērpu, kas piedienējās vienam no groteskās komēdijas tēliem. „Ejam!”

„Es?”

„Nē, tas idiots, kas stāv tev aiz muguras.” Kazs paņēma saziņas caurules klausuli un teica: „Uzsūtiet augšā vēl vienu viesmīli. Šis pamanījās izliet šampanieti uz kāda bagātnieka kurpēm.”

Kāds lejā iesmējās un attrauca: „Tūlīt!”

Pēc pāris mirkļiem viņi jau bija nokāpuši pa kāpnēm un pa dienesta izeju izgājuši uz ielas, kur tērpi ļāva tiem neviena neatpazītiem iejukt Austrumu Stīpas burzmā.

„Tu zināji, ka Džespers zaudēs. Tu par to parūpējies!” Vailens pārmeta. Kad viņi klīda pa pilsētas daļām, kur Kazu varētu atpazīt, viņš savu spieķi izmantoja reti. Tomēr par spīti viņa nelīdzenajai gaitai, Vailenam nācās skriet rīksītī, lai neatpaliktu.

„Protams, ka es par to parūpējos. Es kontrolēju spēli, Vailen, vai arī nespēlēju. Es būtu varējis izdarīt tā, ka Džespers uzvar katrā izspēlē.”

„Tad kāpēc...”

„Mēs nebijām tur, lai uzvarētu kārtīs. Mums vajadzēja, lai Smīts paliek pie galdiem. Uz tām pistolēm viņš skatus meta gandrīz tikpat bieži kā uz Ņinas kakla izgriezumu. Tagad viņš jūtas drošs, ka vakars būs veiksmīgs — ja viņš sāks zaudēt, tik un tā turpinās spēli. Kas zina? Varbūt Džespers savus revolverus atgūs.”

„Es tā ceru,” Vailens teica, kad viņi uzlēca uz tūristiem pilna ekskursiju kuģīša, kas pa Stīpu devās uz dienvidiem.

„Ceri vien.”

„Kā tas jāsaprot?”

„Tādi kā Džespers uzvar divas izspēles pēc kārtas un sāk domāt, ka viņiem smaida veiksmē. Galu galā viņš zaudē, bet tas padara viņu vēl kārāku uz nākamo veiksmes mirkli. Spēļu nams uz to paļaujas.”

Tad kāpēc likt viņam apmeklēt azartspēļu zāles? Vailens nodomāja, bet skaļi neteica. Un kāpēc piespiest Džesperu likt uz spēles kaut ko viņam

tik dārgu? Bija taču citi veidi, kā likt Smītam turpināt spēli. Tomēr tie pat nebija pareizie jautājumi. Īstais jautājums bija — kāpēc Džespers to visu bez vilcināšanās darīja? Varbūt viņš joprojām alka Kaza atzinības cerībā, ka atgūs viņa labvēlību pēc tam, kad Džespera izplāpāšanās dēļ viņi pietātnē piedzīvoja uzbrukumu, kas gandrīz maksāja Inežai dzīvību. Vai varbūt Džespers no Kaza gribēja ko vairāk nekā tikai piedošanu.

Ko es te daru? Vailens atkal nobrīnījās. Viņš attapās, ka sācis kodīt savu īkšķi, un piespieda sevi pārstāt. Viņš bija šeit Inežas dēļ. Viņa to dzīvības bija izglābusi ne vienu reizi vien, un Vailens negrasījās to aizmirst. Viņš bija šeit, jo izmisīgi bija vajadzīga nauda. Un, ja bija vēl viens iemesls — garš, izstīdzējis iemesls, kuram pārmērīgi patika laimes spēles —, šobrīd viņš par to negribēja domāt.

Nonākuši pie Mucas robežām, Vailens un Kazs novilka savus apmetņus un debeszilās žaketes un devās uz austrumiem, kur sākās Zelvera rajons.

Pie kādām ēnās slīgstošām durvīm Handelkanāla tuvumā viņus gaidīja Matiass. „Gaiiss tīrs?” noprāsīja Kazs.

„Gaiiss tīrs,” atbildēja lielais fjerdietis. „Smīta nama pēdējā stāvā gaismas izdzisa vairāk nekā pirms stundas, tomēr nezinu, vai nomodā nav kāds no kalpotājiem.”

„Viņam ir tikai pavārs un apkopēja, kas nāk reizi dienā,” teica Kazs. „Viņš ir pārāk liels sīkstulis, lai algotu pastāvīgus kalpotājus.”

„Kā klājas...”

„Ninai iet labi. Džesperam iet labi. Labi iet visiem, izņemot mani, jo mana banda sastāv no jaunuvēm, kas uztraukumā lauza rokas. Paliec sardzē.”

Kā atvainodamies Matiasam, kurš pēc skata bija gatavs triekt Kaza galvu pret sienu, Vailens paraustīja plecus un aizskrēja pa bruģi pakal Kazam. Smīta birojs bija iekārtots viņa mājās, kas atradās uz tumšas ielas, kur gājēji iegriezās reti. Gar kanālu dega lukturi, un dažos no logiem manīja sveču gaismu, bet pēc desmitiem vairums šīs apkaimes cienījamo iedzīvotāju bija jau devušies pie miera.

„Vai mēs vienkārši iesim iekšā pa parādes durvīm?”

„Turi acis vaļā un nebrūķē muti,” mūķizeriem jau zibot cimdotaļās rokās, teica Kazs.

Es jau skatos, Vailens nodomāja. Tomēr gluži taisnība tā nebija. Viņš bija redzējis nama apmērus, tā jumta slīpumu un rozes, kas sākušas ziedēt kastēs pie logiem. Tomēr viņš nebija palūkojies uz šo namu kā uz miklu, kas jāatrisina. Pats uz sevi nedaudz dusmodamies, Vailens atzina, ka atrisinājums nebūtu grūts. Zelfera rajonā dzīvoja turīgi ļaudis, tomēr ne lielākie bagātnieki; šeit dzīvoja veiksmīgi amatnieki, grāmatveži un advokāti. Lai gan mājas bija celtas pamatīgas un kārtīgas, ar skatu uz plato kanālu, tās bija saspīestas cieši kopā, un tām nebija ne savu dārzu, ne privātu laivu piestātņu. Lai tiktu klāt augšējo stāvu logiem, viņiem ar Kazu būtu jāielaužas kaimiņu mājā un vienas slēdzenes vietā būtu jātiek galā ar divām. Labāk riskēt pie parādes durvīm, vienkārši izlikties, ka viņiem ir visas tiesības šeit būt — pat, ja atslēgu vietā Kaza rokā bija mūķizeri.

Turi acis vaļā. Bet Vailenam nepatika raudzīties uz pasauli tā, kā to darija Kazs. Un, kolīdz viņi būs ieguvuši savu naudu, viņam tas nekad vairs nebūs jādara.

Burtiski pēc sekundes Kazs nospieda durvju rokturi, un tās atvērās. Vailens uzreiz izdzirda dzīvnieku pēdu dipoņu, nagu skrapstus pret grīdu un klusus ņurdus, jo, baltiem zobiem zibot un rūcieniem briestot dziļi krūtīs, uz durvīm skrēja Smīta sargsuņu bars. Pirms dzīvnieki aptvēra, ka ieradies kāds cits, nevis to saimnieks, Kazs iespieda starp lūpām Smīta svilpi un iepūta tajā. Ņina bija pamanījusies noāķēt to no ķēdītes, ko jurists vienmēr nēsāja ap kaklu, un pabāzusi to zem tukšas austeres čaulas, lai Vailens varētu aiznest to uz virtuvi.

Svilpe neizdeva ne skaņas — vismaz Vailens to nedzirdēja. *Tas nenostrādās*, viņš domāja, iztēlodamies, kā šie milzīgie žokļi iekožas viņam rīklē. Tomēr, uz grīdas slīdēdami un apjukušā burzmā uzskriedami viens otram virsū, suņi apstājās.

Savilcis lūpas jaunas komandas ritmā, Kazs pūta vēlreiz. Suņi apklusā un ar žēlu, neapmierinātu smilkstu nogulās zemē. Viens pat apvēlās uz muguras.

„Kāpēc cilvēki nav tik viegli apmācāmi?” Kazs nomurmināja un pietupās, lai, ar melni cimdotojiem pirkstiem pieglauzdams īso spalvu, paglāstītu sunim vēderu. „Aizver aiz sevis durvis.”

Vailens tā arī izdarīja, nostājās, muguru piespiedis pie tām, un nenovērsa bažīgu skatienu no slienājošos suņu bara. Visā mājā oda pēc suņa — pēc mitras, taukainas spalvas un siltas, pēc jēlas gaļas smirdošas elpas.

„Tev nepatīk dzīvnieki?” pavaicāja Kazs.

„Man suņi patīk,” teica Vailens. „Taču ne tad, ja tie ir lāča augumā.”

Vailens zināja, ka Smīta nama īstās mīklas atrisinājums Kazam nebija nācis viegli. Kazs spēja atmūķēt gandrīz jebkuru slēdzeni un pārspēt viltībā ikvienu signalizācijas sistēmu, tomēr viņš nebija varējis izdomāt vienkāršu veidu, kā apiet Smīta asinssuņus tā, lai viņu plāns neatstātu pēdas. Pa dienu suņi tika turēti iezogotā būdā, bet naktī tiem tika dota brīva vaļa skraidīt pa māju, kamēr Smīta ģimene mierīgi gulēja bagātīgi mēbelētajās trešā stāva istabās, bet kāpnes bija noslēgtas ar dzelzs vārtiņiem. Pastaigās Smīts savus suņus veda pats — vilkās tiem nopakaļ gar Handelkanālu kā resnas suņu kamanas ar dārgu cepuri galvā.

Ņina bija ieminējusies, ka viņi varētu sazaļot suņu pārtiku. Ik rītu Smīts devās pie miesnieka izvēlēties gaļas gabalus savam baram, un samainīt paciņas būtu bijis nieka lieta. Tomēr Smīts gribēja, lai nakti suņi ir izsalkuši, tādēļ baroja tos no rītiem. Ja mīluļi visu dienu būtu savārguši, Smīts to ievērotu, bet viņi nedrīkstēja riskēt ar iespēju, ka advokāts paliek mājās rūpēties par saviem suņiem. Viņam šis vakars bija jāpavada Austrumu Stīpā, un bija ārkārtīgi svarīgi, lai, mājās pārnācis, viņš nepamanītu, ka te kāds bijis. No tā bija atkarīga Inežas dzīvība.

Kazs bija noorganizējis privāto spēļu zāli Mākoņu klubā, Ņina bija izmaksājerējusi svilpi no Smīta krekla, un tā, soli pa solim, plāns tika īstenots. Vailens negribēja domāt par to, ko viņi izdarīja, lai iegūtu svilpes komandas. Viņš nodrebinajās, kad atcerējās, kā Smīts bija teicis: *Viens no maniem rakstvežiem tā arī neatgriezās no atvaļinājuma*. Viņš neatgriezīsies nekad. Vailens joprojām dzirdēja, kā rakstvedis kļiedza, kad Kazs bija

viņu aiz potītēm pakarinājis no Hānrāta zemesraga bākas virsotnes. *Es esmu labs cilvēks!* viņš bija kliedzis. *Es esmu labs cilvēks!* Tie bija viņa pēdējie vārdi. Ja viņš būtu runājis mazāk, varbūt joprojām būtu dzīvs.

Tagad Vailens noskatījās, kā Kazs pakasa slienainam sunim aiz ausīm un pieceļas. „Iesim. Skaties, kur liec kājas.”

Viņi apgāja guļošu suņu kaudzi priekšnamā un klusi uzkāpa pa kāpnēm. Smīta nama plānojums Vailenam nebija svešs. Vairums uzņēmumu šajā pilsētā bija iekārtoti līdzīgos namos — pirmajā stāvā bija virtuve un viesistabas, kur tikties ar klientiem, saimniecības telpas un kabineti atradās otrajā stāvā, bet guļamistabas un ģimenes telpas — trešajā. Ļoti bagātu saimnieku namos bija ceturtais stāvs, kas paredzēts kalpotājiem. Bērnībā Vailens ne mazumu stundu bija pavadījis, slēpdamies no tēva paša māju augšējā stāva istabās.

„Nav pat aizslēgts,” Kazs nomurmināja, viņiem ieejot Smīta kabinetā. „Tie suņi padarījuši viņu slinku.”

Kazs aizvēra durvis un, pagriezis nelielu liesmu, iededza lampu.

Kabinetā bija trīs rakstāmgaldi, kas novietoti pie logiem, lai pēc iespējas labāk izmantotu dienasgaismu — viens Smītam un divi viņa rakstvežiem. *Es esmu labs cilvēks!*

Vailens izmeta no prāta šīs atmiņas un koncentrēja uzmanību uz plauktiem, kas slējās no grīdas līdz pat griestiem. Tajos rindojās grāmatvedības virsgrāmatas un dokumentiem pilnas kastes, un uz katras no tām kaut kas bija rūpīgi uzrakstīts; Vailens pieņēma, ka tie ir klientu vārdi un uzņēmumu nosaukumi.

„Tik daudz aunu, ko cirpt,” skatienam slīdot pār kastēm, nomurmināja Kazs. „Nātenis Boregs, tas mazais, nožēlojamais draņķis Karls Draidens. Smīts pārstāv pusi Tirgotāju padomes.”

Tajā skaitā arī Vailena tēvu. Smīts bija strādājis par Jana van Eka advokātu un īpašumu pārvaldnieku, kopš Vailens spēja sevi atcerēties.

„Ar ko sāksim?” nočukstēja Vailens.

Kazs izvilka no plaukta kādu virsgrāmatu. „Vispirms pārliecināsimies, ka ar tava tēva vārdu nav iegādāts neviens jauns īpašums. Tad meklēsim dokumentus uz tavas pamātes un tava vārda.”

„Nesauc viņu tā. Alisa ir tikai nedaudz vecāka par mani. Un mans tēvs neturētu īpašumu uz mana vārda.”

„Tu būtu pārsteigts, uzzinot, uz ko cilvēki ir gatavi, lai izvairītos maksāt nodokļus.”

Lielāko daļu turpmākās stundas viņi pavadīja, pārmeklējot Smīta dokumentus. Viņi zināja visu par van Eka sabiedriskajiem īpašumiem — fabrikām, viesnīcām un rūpnīcām, kuģu būvētavu, lauku māju un lauksaimniecības zemi Kerčas dienvidos. Tomēr Kazs bija pārliecināts, ka Vailena tēvam jābūt privātipašumiem — tādām vietām, kas netika minētas sabiedriskajos reģistros, tādām, kur viņš varētu noslēpt kaut ko vai kādu tā, lai neviens to neatrastu.

Kazs balsī lasīja vārdus un ierakstus un uzdeva Vailenam jautājumus, mēģinot noskaidrot saikni ar vēl neatklātiem īpašumiem un uzņēmumiem. Vailens zināja, ka nav savam tēvam neko parādā, tomēr tik un tā jutās kā nodevējs.

„Geldspina?” pavaicāja Kazs.

„Kokvilnas rūpnīca. Man liekas, tā atrodas Zīrfortā.”

„Pārāk tālu. Tur viņš Inežu neturētu. Kā ar *Firma Allerbest*?”

Vailens mēģināja atcerēties. „Man liekas, ka tā ir konservu fabrika.”

„Tās abas burtiski drukā naudu, un abas ir uz Alisas vārda. Tomēr lielākos peļnītājus — kuģu būvētavu un Saldumu rīfa cukura torņus — viņš paturējis sev.

„Es taču tev teicu,” ar pildspalvu ķēpādamies uz vienas no dzēšlapām, teica Vailens. „Pirmkārt, mans tēvs uzticas sev, bet Alisai tikai pēc tam. Uz mana vārda viņš neko neatstātu.”

Kazs tikai teica: „Nākamā grāmata. Sāksim ar publiskajiem īpašumiem.”

Vailens beidza knibināties ap pildspalvu. „Vai kaut kas *bija* uz mana vārda?”

Kazs atgāzās krēslā. Puiša skatiens bija gandrīz izaicinošs, kad viņš teica: „Iespēstuve.”

Tas pats vecais joks. Taču kāpēc tas joprojām dzēla? Vailens nolika pildspalvu. „Skaidrs.”

„Es nesauktu viņu par smalkjūtīgu vīru. Uz tava vārda ir arī Komēdijas sala.”

„Protams, kā gan citādi,” Vailens atbildēja, vēlēdamies, kaut neizklausītos tik sarūgtināts. Vēl viens jociņš, par ko tēvam pie sevis pasmieties — pamesta sala, uz kuras nav nekā, izņemot tukšu atrakciju parku, bezvērtīga vieta viņa bezvērtīgajam dēlam analfabētam. Labāk nebūtu jautājis.

Minūtēm aizritot, kamēr Kazs balsī lasīja, Vailens sāka arvien vairāk uztraukties. Ja vien viņš prastu lasīt, viņi dokumentus varētu izskatīt divreiz ātrāk. Patiesībā Vailens par tēva uzņēmumiem visu zinātu. „Es tevi kavēju,” viņš teica.

Kazs atvēra vēl vienu dokumentu mapi. „Es zināju, cik laika tas prasīs. Kāds bija tavas mātes uzvārds pirms kāzām?”

„Uz viņas vārda nekā nav.”

„Bet tomēr?”

„Hendriksa.”

Kazs piegāja pie plauktiem un izvēlējās vēl vienu grāmatu. „Kad viņa nomira?”

„Kad man bija astoņi gadi.” Vailens atkal paņēma pildspalvu. „Pēc viņas nāves tēvs kļuva ļaunāks pret mani.” Vismaz tā Vailens to atcerējās. Mēneši pēc viņa mātes nāves pagāja kā skumju un klusuma miglā. „Viņš neļāva man iet uz mātes bērēm. Es pat nezinu, kur viņa ir apglabāta. Un vispār, kāpēc jūs tā sakāt? Ne sērotāju, ne bērū? Kāpēc vienkārši neteikt „labu veiksmi” vai „sargi sevi”?”

„Mums nepatīk lolot liekas cerības.” Kaza cimdota pirgsts slīdēja pa kādu skaitļu rindu un apstājās. Viņa skatiens šaudījās no vienas grāmatas pie otras, un tad viņš aizcirta ādas vākus. „Iesim.”

„Vai kaut ko atradi?”

Kazs vienu reizi palocīja galvu. „Es zinu, kur viņa ir.”

Vailenam nešķita, ka spriedze Kaza raupajā balsī ir viņa izteiles auglis. Kazs nekad nekliedza kā Vailena tēvs, tomēr puisis bija iemācījies ieklausīties tajā zemajā pieskaņā, melnas harmonijas notī, kas ielavījās Kaza balsī, kad notikumi grasījās ieņemt bīstamu virzienu. Viņš bija to dzirdējis pēc cīņina piestātnē, kad Ineža noasiņoja no Omena naža

dūriena, vēlāk, kad Kazs uzzināja, ka viņus mēģinājis nogalināt Peka Rollinss, un atkal, kad Vailena tēvs bija viņus piekrāpis. Skaidri un gaiši viņš to bija dzirdējis uz bākas jumta, kamēr Smīta rakstvedis kļiedza, lai tie apžēlo viņa dzīvību.

Vailens vēroja, kā Kazs sakārto istabu. Viņš pabīdīja kādu aploksni nedaudz pa kreisi, pavilka lielākā dokumentu skapja atvilktni nedaudz tālāk uz āru, nedaudz pastūma krēslu. Kad bija pabeidzis, Kazs nopētīja telpu, izņēma pildspalvu Vailenam no rokas un uzmanīgi nolika to savā vietā uz rakstāmgalda.

„Kārtīgs zaglis ir kā kārtīga inde, tirgoņdēlin. Viņš neatstāj pēdas.” Kazs nopūta lampu. „Vai tavs tēvs mēdz atbalstīt labdarību?”

„Nē. Viņš ziedo desmito tiesu Gēzenam, tomēr saka, ka labdarība atņem cilvēkiem iespēju nopelnīt godīgā darbā.”

„Nu, pēdējos astoņus gadus viņš ir ziedojis līdzekļus Svētās Hildes baznīcai. Ja gribi atvadīties no mātes, tā droši vien ir istā vieta, kur sākt meklēt.”

Vailens ēnainajā istabā apdullis blenza uz Kazu. Par Svētās Hildes baznīcu viņš dzirdēja pirmo reizi. Un nebija pieredzējis, ka Melnrocis dalās informācijā, ja tas nenes viņam kādu labumu. „Kas...”

„Ja Ņina un Džespers izdarīja savu darbu, Smīts drīz būs mājās. Mēs nedrīkstam šeit atrasties, kad viņš atgriežas, citādi viss plāns aizies pa pieskari. Nāc!”

Vailenam bija tāda sajūta, it kā viņam būtu iebliezts pa galvu ar veseri un uzreiz pateikts, lai neņem to vērā.

Kazs atvēra durvis. Abi puīši apstājās kā iemieti.

Pāri Kaza plecam Vailens ieraudzīja kāpņu laukumīnā stāvam mazu meitenīti, kas iekārusies kaklā vienam no milzīgajiem, pelēkajiem suņiem. Viņa varēja būt apmēram piecus gadus veca, zem garā flaneļa naktskrekla malas tikko manāmi vidēja kāju pirksti.

„Ak, Gēzen!” Vailens nočukstēja.

Kazs izgāja gaitenī un gandrīz pilnībā aizvēra aiz sevis durvis. Šausmās iedomādamies, ko Kazs varētu izdarīt, Vailens vilcinājās tumšajā kabinetā un nezināja, ko iesākt.